

РЕШЕНИЕ

№ 1257

гр. Плевен, 11.09.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЛЕВЕН, X ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на шестнадесети август през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Мариана К. Тодорова Досева

при участието на секретаря МАРИНА Г. ЦВЕТАНОВА
като разгледа докладваното от Мариана К. Тодорова Досева Гражданско дело № 20224430105428 по описа за 2022 година

Иск с правно основание чл.4, пар.3 ДЕС, вр.чл.7 КРБ, вр.чл.2в ЗОДОВ.

Производството е образувано по подадена искова молба от *** ЕООД, ЕИК***, със седалище и адрес на управление: ***, представлявано от Л.С.-*** против ***, БУЛСТАТ ***, със седалище и адрес на управление: ***, в която твърди, че е подал Общо заявление за подпомагане с вх. № 18012166/12.05.2015 г. до Държавен фонд *** с ***. С подаване на заявлението ищецът е заявил и е получил право на субсидии по мярка Схема за единно плащане на площ (СЕПП) за декларирана площ в размер на 256,63 ха. Твърди, че впоследствие с изх. номер 02-150-2600/559 от 16.03.2016 г. на Уведомително писмо за одобрение и неодобрение за участие по мярка 10 „Агроекология и климат“ от програмата за развитие на селските райони за периода 2014 г. - 2020 г., е бил одобрен за участие по направление „Възстановяване и поддържане на постоянно затревени площи с висока природна стойност (ВПС) от мярка 10 „Агроекология и климат“. Твърди, че одобрените и неодобрените площи за ВПС са посочени в таблица 1 на процесното Уведомително писмо. От общо декларираната, по ВПС са одобрени площи в размер на 79,78 ха (797,800 дка), с ангажимент за изпълнение на изискванията, описани в Уведомителното писмо за срок от 5 години. Твърди, че агро-екологичният ангажимент, поет за 5 години, е бил върху площите, за които ищецът е сключил следните договори за наем на площи, собственост на община Долни ***, намиращи се в землищата на ***:

1) Договор № 205 за отдаване под наем на общински пасища - мери от 07.05.2014 г., с който община *** предоставя на доверителя ни три броя

имоти е обща площ 403,346 дка, а именно:

- Пасище-мера с площ 150,447 дка съставляващ имот № 000199,
- Пасище-мера с площ 174,154 дка съставляващ имот № 000228,
- Пасище-мера с площ 78,745 дка съставляващ имот № 000510.

2) Договор № 204 за отдаване под наем на общински пасища - мери от 17.05.2014 г., с който община *** предоставя на доверителя ни два броя имоти с обща площ 129,403 дка, а именно:

- Пасище-мера с площ 66,690 дка съставляващ имот № 000545,
- Пасище-мера с площ 62,713 дка съставляващ имот № 000429.

3) Договор № 206 за отдаване под наем на общински пасища - мери от 07.05.2014 г., с който община *** предоставя на доверителя ни шест броя имоти с обща площ 902,971 дка, а именно:

- Пасище-мера с площ 351,313 дка съставляващ имот № 000146,
- Пасище-мера с площ 232,165 дка съставляващ имот № 000153,
- Пасище-мера с площ 93,717 дка съставляващ имот № 000156,
- Пасище-мера с площ 53,576 дка съставляващ имот № 000165,
- Пасище-мера с площ 55,153 дка съставляващ имот № 000324,
- Пасище-мера с площ 117,047 дка съставляващ имот № 000326.

4) Договор № 207 за отдаване под наем на общински пасища - мери от 09.05.2014 г., с който община *** предоставя на доверителя ни три броя имоти с обща площ 902,971 дка, а именно:

- Пасище-мера с площ 694,495 дка съставляващ имот № 000101,
- Пасище-мера с площ 119,987 дка съставляващ имот № 000115,
- Пасище-мера с площ 90,779 дка съставляващ имот № 000052.

5) Договор № 203 за отдаване под наем на общински пасища - мери от 07.05.2014 г., с който община *** предоставя на доверителя ни осем броя имоти с обща площ 902,971 дка, а именно:

- Пасище-мера с площ 114,240 дка съставляващ имот № 155001,
- Пасище-мера с площ 25,319 дка съставляващ имот № 232003,
- Пасище-мера с площ 220,686 дка съставляващ имот № 232004,
- Пасище-мера с площ 245,623 дка съставляващ имот № 236003,
- Пасище-мера с площ 74,968 дка съставляващ имот № 236004,
- Пасище-мера с площ 207,835 дка съставляващ имот № 236007,
- Пасище-мера с площ 30,081 дка съставляващ имот № 237001,
- Пасище-мера с площ 41,744 дка съставляващ имот № 238001,

Твърди, че за всеки от договорите, ищецът е сключил и анекси, с които

удължава наемния срок считано до 2020 г. включително. Твърди, че с писма с изх.номер 2600-573 (1, 2, 3, 4 и 5) / 10.06.2016 г., Община- Д. *** уведомява ищеца, че договорите за отдаване под наем на пасища са прекратени и отдадените под наем пасища следва да се предадат на общината с приемо-предавателен протокол. Твърди, че причината за прекратяването на всички договори от страна на общината се дължи на промяна в ЗСПЗЗ, а именно с §15 от ПЗР на ЗИД на ЗСПЗЗ, обнародван в ДВ бр. 61 от 11.08.2015 г., е която се въвежда изискването: Ползвателите, сключили договори за наем или аренда на пасища, мери и ливади от държавния и общинския поземлен фонд преди 24 февруари 2015 г., са длъжни в срок до 1 февруари 2016 г. да приведат договорите в съответствие с изискванията на чл. 37и, ал. 1 и 4, като съгласно ал. 3 на същата разпоредба: Договорите за наем или аренда на пасища, мери и ливади от държавния и общинския поземлен фонд, които не са приведени в съответствие в срока по ал. 1 или 2, се прекратяват от кмета на общината, съответно директора на областната дирекция „***“. Твърди, че вследствие на изменението в ЗСПЗЗ, за ищеца и е възникнало пост- фактум ново задължение, а именно да разполага с регистрирани животновъдни обекти. Липсата на такива, е била основание за прекратяване на сключените договори за наем с общината, при което той вече не е разполагал с пасища, по които да работи във връзка с одобрението му по направление „Възстановяване и поддържане на постоянно затревени площи с висока природна стойност“ от мярка 10 „Агроекология и климат“. Твърди, че вследствие на това, ищецът е бил в обективна невъзможност да продължи участието си в програмата. Освен участието си в тази програма, той е бил лишен и от възможността да участва по програмата Схема за единно плащане на площ (СЕПП), по която всички собственици и ползватели на земеделски земи получават субсидия и съответно, по която е получавал субсидия за 2015 година. Така счита, че с прекратяването на договорите за наем, които са прекратени поради измененията в ЗСПЗЗ, ищецът е претърпял вреди, представляващи пропуснати ползи за годините, в които не е получил субсидия, а е бил първоначално одобрен за такава - от 2015 г. включително до 2020 г. включително.

Излага съображения, че според Регламент 1307/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17.12.2013 г., постоянно затревените площи се унифицират с постоянни пасища, както и се наричат „земеделска площ, за паша или обработване“. Използването на термина „обработване“ изключва използването на пасищата само за паша, съответно наличието на пасищни животни като условие за наемането на пасища от общински или държавен фонд, респективно за участието в програми като гореописаните. Посочва, че съгласно чл. 4, пар. 1, буква в), т. й) и iii) на Регламент (ЕС) № 1307/2013 г., позволено е постоянно затревените площи да се поддържат чрез паша или чрез обработване, което може да бъде например косене. Т.е. приложимото европейско законодателство предвижда възможност за поддържане на постоянно затревени площи чрез косене, от лица, които не разполагат с

животни. Съгласно чл. 45, т. 1 от Регламент (ЕС) № 1307/2013 г.: Държавите членки определят постоянно затревените площи, които са екологично чувствителни, в зоните, обхванати от Директива 92/43/ЕИО или Директива 2009/147/ЕО, включително в торфени и влажни зони в тези местности, и които се нуждаят от строга защита с цел постигане на целите на тези директиви. Посочва, че в т. 2 на същата разпоредба е предвидено: За целите на установяване на референтното съотношение, посочено в първа алинея: а) "площи за постоянно затревени площи" означава земята, която е заета от постоянни пасища, декларирана през 2012 ши, в случая на Хърватия, 2013 г. в съответствие с Регламент (ЕО) № 73/2009 от земеделските стопани, които подлежат на предвидените в настоящата глава задължения, както и площите за постоянно затревени площи, декларирани през 2015 г. в съответствие с член 72, параграф 1, първа алинея, буква а) от Регламент (ЕС) №1306/2013 от земеделските стопани, подлежащи на предвидените в настоящата глава задължения, която не е декларирана като постоянно пасище през 2012 ши, в случая на Хърватия, 2013 г. Съгласно приложение IX, т. II, т. 1 от Регламента: Практики, еквивалентни на поддържането на постоянно затревени площи: 1) Управление на ливади и пасища: Изискване: поддържане на постоянно затревени площи и което и да е (едно или повече) от следните: Режим на рязане или подходящо косене (дати, методи, ограничения); Поддръжка на особености на ландшафта върху постоянно затревени площи и контрол на храсти; Изнасяне на фураж и сено; Подходящо управление на стръмни склонове; Режим на наторяване; Ограничения по отношение на пестицидите. Счита, че предвид така описаните разпоредби на регламента, следва обоснования извод, че Европейския съюз, чрез своето законодателство е въвел, като изискване всяка държава- членка да поддържа постоянно затревени пасища, като за целта е описано, как следва да се поддържат. Твърди, че в противоречие на така приетите разпоредби на регламента, в България се поставят допълнителни условия, които да лишат определени лица от правото да извършват дейности по управление и поддържане на постоянни затревени пасища, за което да получават и съответстващата им се европейска субсидия. Счита, че чрез тези допълнителни условия не се гарантира спазването на изискването на Регламента. Посочва, че видно от разпоредбата на чл. 37и, ал. 1 от ЗСПЗЗ, в първоначалния си вид от 2009 г., същата е била в унисон с европейското законодателство и е гласяла: (1) Министърът на ***то и храните по искане на общините може да им предоставя за управление мери и пасища от държавния поземлен фонд за отглеждане на пасищни животни в съответствие с условията за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние. Считано до 07.05.2014 г., в разпоредбата не е имало изменение, като тогава с ДВ бр. 38 от 07.05.2014 г., е направено изменение, чрез което за пръв път е въведен следния текст: Пасищата и ливадите от държавния и общинския поземлен фонд се отдават под наем или аренда по реда на чл. 24а, ал. 2 на собственици или ползватели на животновъдни обекти с пасищни селскостопански животни, регистрирани

в Системата за идентификация на животните и регистрацията на животновъдните обекти на БАБХ, в съответната или съседна област, пропорционално на броя и вида на регистрираните животни, по пазарна цена, определена от независим оценител. Пасища и ливади от държавния и общинския поземлен фонд се предоставят под наем или аренда на лица, които нямат данъчни задължения, както и задължения към Държавен фонд „***“, държавния поземлен фонд, общинския поземлен фонд и за земи по чл. 37в, ал. 3, т. 2. Независимо от така направената промяна на закона, тогава действащото народно събрание, е предвидило въвеждането на ал. 10, която е в съответствие с европейското законодателство и по-конкретно с изискванията на регламент Регламент 1307/2013. Разпоредбата е следната: Останалите свободни пасища и ливади след разпределението по ал. 7 и 8 се отдават чрез търг на лица, които поемат задължение да ги поддържат в добро земеделско и екологично състояние, по ред, определен в правилника за прилагане на закона. С изменение на ЗСПЗЗ, е ДВ бр. 14 от 20.02.2015 г., възможността за предоставяне на пасища на лица, с цел поддържането им в добро екологично и земеделско състояние е премахната, като е въведено допълнителното изискване, да се предоставят на лица собственици на пасищни селскостопански животни - чл. 37и, ал. 14: Останалите след провеждане на търга по ал. 13_ свободни пасища, мери и ливади се отдават чрез търг на собственици на пасищни селскостопански животни и на лица, които поемат задължение да ги поддържат в добро земеделско и екологично състояние, по ред, определен в правилника за прилагане на закона. Договорите се сключват за една стопанска година. Твърди, че с оглед на така извършената последователна промяна на закона, която довежда крайният му вид, в такъв противоречащ на европейското законодателство, се е стигнало и до порочното приемане на промените в закона, чрез които по принудителен ред са били прекратени договорите на ищеца за наем на пасища (описани по-горе), в следствие на което и същият е пропуснал да реализира приход, под формата на получаване на европейска субсидия по мярка СЕПП и мярка 10 „Агроекология и климат“.

Счита предвид, това че регламентите на ЕС имат превес над националните закони и в случай на противоречие, следва да бъде приложен регламентът без да е необходимо да бъде променяна или отменяна националната норма (в този смисъл Решение на Съда на ЕС Costa срещу Enel от 15.07.1964 г.), то ищецът е в пълното си право да се позове на противоправното последователно изменение на ЗСПЗЗ, което е довело до противоречие на закона с правната рамка на европейския съюз. Тъй като Регламентът е нормативен акт със задължителна сила за всички държави членки на ЕС, следва да се прилага директно от тях, без значение дали е транспониран в националното законодателство. Предвид това Република България като членка на ЕС също следва да спазва правото на ЕС, т.е. да прилага директно приетите регламенти или да отправи преюдициално запитване до Съда на ЕС при наличие на неяснота по тълкуването на нормите

на европейското право. Счита, че наличието в Регламента на допустимост пасищата да се използват за обработване е в противоречие с възприетото в измененията на ЗСПЗЗ, с които изменения законът не прави разграничение между пасища за паша и за обработване. Счита, че предвид това поставянето на ограничение за наемане на пасища, само от собственици на селскостопански пасищни животни е също в противоречие с Регламент 1307/2013.

На следващо място, посочва, че съгласно чл. 14, ал. 3 от Закона за нормативните актове не може да се дава обратна сила на разпоредби, които предвиждат санкции, освен ако те са по-леки от отменените, което с пар. 15 от ПРЗ на ЗИД на ЗСПЗЗ не е спазено. Излага аргументи, че съгласно съображение 23 от Регламент (ЕС) № 1305/2013 г., чрез плащания по програмите на ЕС следва да се насърчава биологичното *** и хуманното отношение към животните. Това трябва да става с увеличаване на полезните взаимодействия при биологичното разнообразие, генерираните от мярката за биологично *** ползи, колективните договори или сътрудничеството между земеделските стопани чрез обхващането на по-големи съседни райони. С измененията в ЗСПЗЗ това няма да бъде възможно в случай на двама земеделски производителя прилагачи биологично ***, от които единият ще отговаря на новите изисквания на закона (т.е ще има нужния брой же/ха), а другият не. Съгласно чл. 4, пар. 3 от Договора на ЕС /ДЕС/ „Държавите членки вземат всички възможни общи или специални мерки, необходими за гарантиране на изпълнението на задълженията, произтичащи от Договорите, или от актовете на институциите на Съюза. Държавите членки са длъжни също така да съдействат на Съюза при изпълнението на неговите задачи, както и да се въздържат от всякакви мерки, които биха могли да застрашат постигането на целите на Съюза“. Счита, че неизпълнението на задълженията на държавите членки по чл. 4 пар. 3 от ДЕС в резултат на което, за частноправни субекти възникнат вреди, може да ангажира тяхната отговорност. Този принцип е за първи път установен в решението на СЕС по делото *Francovich* и др. от 19.11.1991г., съединени дела C-6/90 и C-9/90, т.37. В решението по съединени дела *Brasserie du pecheur* и *Factortame*, C-46/93 и C-48/93 съдът е приел, че принципа за отговорността на държавата се прилага за всеки случай, когато държава членка наруши правото на Общността, независимо от това кой е държавния орган, чието действие или бездействие е в основата на неизпълнение на задължението /т.32/. В това решение е установено нарушение от законодателната власт на държава- членка. Условието, които следва да са налице, за да възникне отговорността на държавата, са развити в практиката на съда / по делата *Francovich*, *Brasserie du pecheur* и *Factortame*, *Kobler*, *Dillenkofer*, както и в решението по делото *Н.К.срещу България*, C-571/16г./ - предмет на нарушената правна норма на Съюза да е предоставянето на права на частноправни субекти, нарушението на нормата да е достатъчно съществено и да съществува пряка причинно-следствена връзка между нарушението и претърпяната от частноправните

субекти вреда. Достатъчно съществено нарушение на правото на Съюза предполага явно и значително неспазване от държавата членка на границите, които са наложени на нейното право на преценка / делото Н.К.срещу България, т. 105/. Не се изисква неизпълнението на задължение на държавата членка да бъде установено предварително с решение на Съда / така решение по съединени дела С-46/93 и С-48/93, т.93/. До същите изводи са стигнали и членовете на Комисията за проверка на сключените от Община Долни *** договори за наем на пасища, мери и ливади от общинския поземлен фонд, с протоколно решение от 17.02.2016 г.

Предвид горното, счита, че ответникът е приел изменение на ЗСПЗЗ в нарушение на принципите и нормите на правото на ЕС, както и неправилно е приложил разпоредби от посочените по-горе регламенти или по-конкретно — изменил е незаконосъобразно текстове, с които регламентите са били правилно приложени, с което е причинил имуществени вреди за ищеца. Така, изменените от ответника разпоредби на ЗСПЗЗ не само, че не защитават никакъв обществен интерес, ами и вредят на лица, които законосъобразно и в унисон с правото на ЕС са извършвали дейност, която способства за биологичното развитие и дейностите по постоянно затревяване, за която съответно са имали право да бъдат субсидирани. Твърди, че ответникът при ЗИД на ЗСПЗЗ не е направил оценка на рисковете, които поема чрез изменението на закона и не е направил икономически анализ относно последиците от тези изменения и лицата, които биха били увредени с тях. Твърди, че липсва и икономическа обосновка от страна на НС за изготвените изменения в ЗИД. Нещо повече - видно от изявления на представители на ресорните министерства, към датата на изменение на закона, същите изрично твърдят, че са осъществили законодателната промяна, с цел определени лица да не взимат европейска субсидия. Счита, че целта на регламента е съвсем различна, от това дали да се взима субсидия и съответно, от кого. Целта е земеделската площ да се поддържа подходяща за паша. Ако народното събрание бе направило съответните промени в посока, да задължи собствениците и ползвателите на пасища, да предоставят достъп на животновъдите за паша, то щеше да се изпълни целта на регламента, докато с извършената промяна, Народното събрание целенасочено е взело решение да лиши определена група лица, спазвайки разпоредбите на българското и европейско законодателство, да поддържат земеделската земя в състояние годно за паша, за което да им бъде предоставена съответната субсидия (във връзка с изявленията на представители на правителството, към датата на изменение на закона, може да бъде видяно интервюто на г-н Свилен Костов - зам. министър на ***то и храните, към 30.08.2016 г., във вестник sinor.bg - <https://sinor.bg/45763-izklyuchihme-pasistata-ot-sporazumeniyata-zastotomasovo-se-polzvaha-ot-hora-bez-zhivotni>). Твърди, че видно от изричните клаузи на чл. 4, пар. 1, буква в), т. ii) и iii) на Регламент (ЕС) № 1307/2013 г., там е описано, че: селскостопанска дейност означава: поддържането на земеделска площ в състояние, което да я прави подходяща за паша или

обработване без подготвителни действия, които са извън рамките на обичайните земеделски методи и машини, съгласно определени от държавите членки критерии въз основа на установена от Комисията рамка, или извършване на минимална дейност, която се определя от държавите членки, в земеделски площи, които естествено се поддържат в състояние, подходящо за паша или обработване. Съгласно така посочените разпоредби селскостопанската дейност, която подлежи на субсидиране от грантове на ЕС, включва или поддържането на земеделската земя, което да я прави подходяща за паша или извършване на минимални дейности, които способстват за естественото поддържане на паша. Счита, че изменението на закона, чрез което е предоставено допълнителното условие за това лицето ползващо пасищата, да е регистрирал стопански обект, по никакъв начин не способства за естественото поддържане на пашата, а напротив цели единствено и само, да лиши определен кръг лица от правото им да получават субсидия, за извършване на дейност определена, като необходима от европейския съюз, за целите на ***-то. Счита, че вредите, които претендира следва да се приеме, че са пряка и непосредствена последица именно от законодателната дейност на ответника, по отношение на измененията в ЗСПЗЗ, тъй като ако същият не беше изменил закона в описаната по-горе част, то ищецът щеше да изпълни ангажиментите си по двете програми, по които е участвал - СЕПП и Агроекология и климат. Предвид обстоятелствата, които изтъква счита, че претендираните за обезщетяване вреди са причинени от законодателната дейност на НС, съответно надлежен ответник е НС, а не държавата, в какъвто смисъл е и съдебната практика (така напр. Определение № 59/30.01.2020г. по ч.гр.д.№ 4135/19г., ВКС, III г.о.). Счита, че след приемането на новия чл.2в от ЗОДОВ (с ДВ, бр. 94 от 2019 г.), искът следва да се води по правилата на ЗОДОВ и пред компетентния съд. Излага аргументи, че отговорността на държавата и нейните органи, по аргумент от чл. 4 от ЗОДОВ е безвиновна. Държавата, общините и държавните органи дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането.

Твърди, че ищецът за времето, в което е имал сключени и действащи договори за наем с община Долни *** (и периода в който е действала старата редакция на ЗСПЗЗ, която счита, че е в унисон с правото на ЕС), е получавал субсидии по описаните най-горе в настоящата искова молба мерки, а именно:

- „Възстановяване и поддържане на постоянно затревени площи с висока природна стойност (ВПС) от мярка 10 „Агроекология и климат“, и
- Схема за единно плащане на площ (СЕПП) за декларирана площ в размер на 256,63 ха.

Твърди, че при първата мярка - ВПС - субсидията се определя ежегодно посредством Наредба № 7 от 24.02.2015 г. за прилагане на мярка 10 "Агроекология и климат" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г. Въпросната Наредба за периода на агроангажимента на

ищеца е имала 4 актуални редакции, като във всяка от редакциите субсидията е в един и същ размер. Посочва, че съгласно чл. 14 от Наредба № 7 размерът на годишното агроекологично плащане за прилагане на агроекологичните дейности е: 1. по направление "Възстановяване и поддържане на постоянно затревени площи с ВПС": а) за поддържане на затревените площи с ВПС чрез паша - до 126,80 евро/ха; б) за поддържане на затревени площи с ВПС чрез косене - до 113,51 евро/ха. Твърди, че относимата подточка към настоящия казус е б) за поддържане на затревени площи с ВПС чрез косене - до 113,51 евро/ха. Твърди, че за първата година на действие на договорите за наем - 2015 г., ищецът е получил общо 17 711,39 лева. Твърди, че впоследствие договорите за наем са били прекратени и ищецът не е получил субсидия по тази мярка за годините 2016, 2017, 2018, 2019, 2020. Предвид това, както и предвид, че наемният ангажимент и агро-екологичният ангажимент са били дългосрочен (до 2020 г. включително), то счита, че ако Народното събрание не било изменило закона в противоречие с правото на ЕС, то ищецът безспорно щял да получи субсидии и за останалите години. Твърди, че именно тези неполучени субсидии счита, че са пропуснатите ползи, които претендира с настоящата искова молба. Относно размера на субсидиите, същия е определен с горна граница в цитираната Наредба. Предвид, че за 2015 г. ищецът е получил 17 711,39 лева субсидия, то смята, че при действащи договори за наем, субсидията за годините 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 е щяла да бъде най-малко в същия размер. Поради това, счита, че пропуснатите ползи за годините 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 вследствие на прекратените договори за наем, се равняват на обща сума в размер на 88 556, 95 лева - по 17 711,39 лева за всяка година.

Твърди, че при втората мярка - СЕПП - същата се изчислява на декар декларирана площ и се определя съгласно Заповеди на Министъра на ***то и храните на Република България. Твърди, че за 2015 г. ищецът е получил по тази мярка субсидия в общ размер на 71 053,32 лева. Съгласно заповедите на Министъра на ***то и храните съответно от 2016, 2017, 2018, 2019 и 2020 г., определените плащания са били както следва: - 2016 г. - 201,11 лева на хектар; - 2017 г. - 196,58 лева на хектар; - 2018 г. - 195,73 лева на хектар; - 2019 г. - 194,58 лева на хектар; - 2020 г. - 212,48 лева на хектар. Твърди, че декларираната от ищеца площ подлежаща на субсидия, е в общ размер на 256,63 хектара, което се равнява на 2566.3 декара. Предвид горното и предвид абсолютно определените стойности на субсидиите за всяка година съгласно Заповедите на Министъра на ***то и храните, то счита, че пропуснатите за ищеца ползи за всяка от годините 2016, 2017, 2018, 2019 и 2020 вследствие на прекратените договори за наем, се равняват на обща сума в размер на 256 753,19 лева, разделена както следва: - За 2016 г. — 51 610, 86 лева; - За 2017 г. - 50 448, 33 лева; - За 2018 г. - 50 230, 19 лева; - За 2019 г. - 49 935, 07 лева; - За 2020 г. - 54 528, 74 лева.

Моли ответника да бъде осъден да заплати на ищеца сумата от 2400 лева главница по мярка ВПС, представляващи пропуснати ползи /частично

предявени от общ размер на 88 556, 95 лева/ и сумата от 2400 лева главница по мярка СЕПП, представляващи пропуснати ползи / частично предявени в общ размер на 256 753, 19 лева, както и законна лихва за забава върху главниците от датата на исковата молба до датата на окончателното заплащане на главницата. Претендира направените деловодни разноски.

В срока по чл.131 ГПК е постъпил писмен отговор от ответника по делото, в който счита, че така предявените срещу Народното събрание искиове са недопустими, тъй като Народното събрание не е надлежна страна по спора по следните аргументи: 1.Националната ни уредба не предвижда възможност да бъде ангажирана отговорността на Народното събрание във връзка с осъществяване на законодателната му дейност, предвид особения характер на органа и извършваната от него дейност. От разпоредбата на чл. 62, ал. 1 от Конституцията на Република България (КРБ) произтича, че Народното събрание е нормотворчески орган, който представлява суверена на страната. Отношенията между Народното събрание и останалите гражданскоправни субекти, които възникват въз основа на извършената публична нормотворческа дейност, не са частни гражданскоправни или административноправни отношения, нито подлежат на съдебен контрол. Следователно, действията на Народното събрание във връзка със законодателната дейност не подлежат на контрол от съдебната власт. Счита, че процесуалната възможност за обсъждане на законосъобразността на неговите актове от различни от Конституционния съд правораздавателни юрисдикции, в т.ч. националните съдилища, е дефинитивно изключена. Съгласно действащото законодателство законите подлежат единствено на контрол за законосъобразност съгласно чл. 149, ал. 2 КРБ. Произнасянето на национална юрисдикция, различна от Конституционния съд, по законодателни въпроси, въпреки липсата на предвиден ред, би означавало грубо погазване на принципите на демократичната държава и би създавало хаос и несигурност в упражняването на държавната власт и функционирането на правната система. Освен това, по силата на Конституцията суверенът е този, който формира пряко, чрез избори, привлеченото като ответник Народно събрание и в името на същия този суверен се постановяват съдебните актове, което мотивира категоричен краен извод за липса на надлежно легитимиран процесуален ответник в лицето на Народното събрание. Излага съображения, че Конституцията на Република България и Закона за Конституционен съд установяват реда, по който се осъществява контрол върху законодателната дейност на Народното събрание, както по-горе е посочено. Следователно, общите съдилища не са компетентни да се произнасят по отношение на законосъобразността или противоконституционността на законите. Ето защо твърди, че гражданският съд не е компетентен да разгледа настоящия спор, тъй като решението по делото изисква да се направи преценка за законосъобразността на действията на Народното събрание. Счита, че процесуалният ред за реализиране на отговорност по ЗОДОВ не променя и не повлиява по никакъв начин принципното положение, че единственият орган,

имащ правомощия да се произнася по актове на Народното събрание, е Конституционният съд. И не случайно, а напълно в съответствие с това, ЗОДОВ лимитативно изброява случаите, които попадат в приложното му поле, като законодателната дейност на Народното събрание е извън него. Твърди, че в този смисъл Народното събрание не е процесуален субституент по реда на ЗОДОВ и при липса на изрична правна уредба следва да намери приложение чл. 31 ГПК. Твърди, че в чл. 2в ЗОДОВ е уреден единствено редът за разглеждане на иски срещу държавата за вреди от нарушение на правото на Европейския съюз. Посочва, че съгласно чл. 2в (Нов - ДВ, бр. 94 от 2019 г.) от ЗОДОВ „(1) Когато вредите са причинени от достатъчно съществено нарушение на правото на Европейския съюз, исковите се разглеждат от съдилищата по реда на: 1. Административнопроцесуалния кодекс - за вреди по чл. 1, ал. 1, както и за вреди от правораздавателната дейност на административните съдилища и Върховния административен съд; 2. Гражданския процесуален кодекс - извън случаите по т. 1, като ответникът по делата се определя по реда на чл. 7. (2) Когато искът по ал. 1 е предявен срещу няколко ответници, се разглежда по реда на Административнопроцесуалния кодекс, ако страна по делото е административен съд, Върховният административен съд или юридическо лице за вреди, причинени при или по повод административна дейност. Твърди, че търсенето на отговорност, основаваща се на правото на ЕС, не предполага ангажирането на такава от националния законодателен орган. Посочва, че в Решение на Съда от 5 март 1996 г. по съединени дела C-46/93 и C-48/93 е изведен принцип, който визира отговорност на държавите-членки, а не на техните национални органи. Твърди, че националното ни законодателство е в синхрон с този принцип. В този смисъл е и Решение на Съда от 01.06.1999 г. по дело C-302/97, съгласно което отново се подчертава, че отговорността е на държавата-членка, а не пряко на публичния орган. Визирането на публичен орган е от значение при извършването на преценката за наличие на предпоставките за ангажиране на отговорност на държавата-членка, а не за пряко търсене на обезщетение от публичен орган. Тази концепция е въплътена и в мотивите на Определение № 303 от 10.07.2019 г. на Върховния касационен съд, Търговска колегия, първо отделение, съобразно което: „... решение на СЕС от 05.03.96 г. по д. C-46/93 също визира ... отговорността на държавата при нарушение на общностното право и предпоставките за реализиране на тази отговорност. Т.е. това решение третира отговорността на държавата - членка, а не на нейния законодателен орган“. По изложените по-горе съображения, счита исковите за недопустими поради липса на процесуална легитимация на Народно събрание, и производството следва да бъде прекратено.

Ако бъдат приети исковите за допустими, ги оспорва като неоснователни и недоказани по следните съображения: Исковите са с правно основание чл. 2в ЗОДОВ като в исковата молба е развита концепцията за отговорността на държавата-членка съгласно 4, § 3 от Договора за

Европейския съюз. Изложени са съображения са за нарушение на Народното събрание, което се изразява в приемане на разпоредбата на § 15 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ (обн. ДВ, бр. 61 от 2015 г.) и от този акт са произтекли вреди за ищеца. Счита, че твърденията на ищеца за претърпени имуществени вреди, поради нарушение на принципи на правото на ЕС с национална правна уредба са неоснователни. Счита, че режимът на извъндоговорната отговорност е неприложим, доколкото настоящият спор касае само българската държава. Ищецът е българско дружество, регистрирано по националното законодателство, със седалище и адрес на управление в България, което претендира вреди от Народното събрание на РБ. Твърди, че с Решение на Съда (голям състав) от 15 ноември 2016 г. по дело C-268/15 е постановено, че правото на Съюза трябва да се тълкува в смисъл, че режимът на извъндоговорната отговорност на държава членка за вреди, причинени в резултат от нарушение на това право, не се прилага при наличието на вреди, които частноправен субект твърди, че е претърпял поради това, че предвидена в член 49 ДФЕС, 56 ДФЕС или 63 ДФЕС основна свобода се нарушава с национална правна уредба, която се прилага еднакво към местните граждани и гражданите на други държави членки, когато положението във всичките си аспекти е свързано само с една държава членка, а същевременно между предмета или обстоятелствата на спора в главното производство и тези членове няма никаква връзка. Счита, че това важи в още по-голяма степен и за процесния случай. Посочва, че съгласно чл. 149, ал. 1 от КРБ и чл. 12, ал. 1, т. 4 от Закона за Конституционния съд, компетентен да се произнесе по съответствието на законите с общопризнатите норми на международното право и с международните договори, по които България е страна, е Конституционният съд (КС). До обявяването на съответната разпоредба за противоконституционна или до нейната отмяна, същата действа по отношение на всички нейни адресати. Твърди, че със свое решение № 5 от 27 март 2018 г. по к.д. № 11 от 2017 г., в производство по чл. 149, ал. 1, т. 2 КРБ Конституционният съд се е произнесъл по искане за установяване на противоконституционност на § 15 от ПЗР на Закона за изменение и допълнение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, на чл. 37и с изключение на ал. 1, поел. изр., ал. 2, ал. 3, ал. 4, поел. изр., ал. 5 и ал. 15, на чл. 37м и на чл. 42 ЗСПЗЗ. С решението Конституционният съд е установил, че посочените разпоредби не противоречат на КРБ. Мотивите и изводите на КС за неоснователността на искането са напълно приложими към настоящия правен спор. Посочва, че Решението на КС е задължително за всички държавни органи, юридически лица и граждани, в това число и за решаващия съд по настоящия спор. Излага съображения, че за да бъде ангажирана извъндоговорната отговорност на държавата за вреди, причинени на частноправни субекти вследствие нарушение на правото на ЕС, следва да е налице нарушение на правна норма на ЕС, която има за предмет предоставяне на права на частноправни субекти, нарушението да е достатъчно съществено и наличието на причинно-следствена връзка между нарушението и вредата.

Предпоставките за ангажиране на отговорността са кумулативни, като липсата на една от тях е достатъчна за отхвърляне на иска за обезщетение. Твърди, че в конкретния случай нито един от елементите на този фактически състав не е налице. Твърди, че наведените от ищеца твърдения за нарушения на правото на ЕС са неоснователни и необосновани. Твърди, че не е налице нарушена правна норма на ЕС. В исковата молба ищецът не е посочил конкретни разпоредби от правото на ЕС, на които националната правна норма да противоречи. Цитиран е общо Регламент (ЕС) № 1307/2013 и Регламент (ЕС) № 1305/2013. На първо място, твърди се най-общо, че в противоречие с чл. 45, т. 1 от Регламент (ЕС) № 1307/2013, във вр. с чл. 4, пар. 1, буква в), т. ii и iii) и приложение IX, т. II, т. 1 от същия в Република България поставя допълнителни условия, които лишават определени лица от правото да извършват дейности по управление и поддържане на постоянни затревени пасища, за което да получат европейска субсидия. Твърди, че изложеното от ищеца не отговаря на истината, тъй като със законодателната промяна по никакъв начин не е възпрепятствано поддържането на постоянно затревени площи, в съответствие с изискванията на регламента. От съображение 7 на Регламент (ЕС) № 1307/2013 е видно, че държавите членки трябва да определят критериите, които трябва да изпълнят земеделските стопани, за да спазят задължението да поддържат земеделската площ в състояние, подходящо за паша или обработване, и минималните дейности, които следва да се осъществяват на площи, естествено поддържани в състояние, подходящо за паша или обработване, както и критериите за определяне на превеса на тревите и другите тревни фуражи, както и за определяне на установените местни практики по отношение на постоянно затревените площи и постоянните пасища („постоянно затревени площи“). Посоченото показва свободата на преценка, дадена на държавите-членки сами да определят както критериите за изпълнение от земеделските стопани, така и условията за поддържане на постоянно затревените площи. Посочва, че съгласно § 15, ал. 1 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ ползвателите, сключили договори за наем или аренда на пасища, мери и ливади от държавния и общинския поземлен фонд преди 24 февруари 2015 г., са длъжни в срок до 1 февруари 2016 г. да приведат договорите в съответствие с изискванията на чл. 37и, ал. 1 и 4. Според изменения текст на чл. 37и, ал. 1 от ЗСПЗЗ, пасищата и ливадите от държавния и общинския поземлен фонд се отдават под наем или аренда по реда на чл. 24а, ал. 2 от ЗСПЗЗ на собственици или ползватели на животновъдни обекти с пасищни селскостопански животни, регистрирани в Системата за идентификация на животните и регистрация на животновъдните обекти на Българската агенция по безопасност на храните, в съответната или съседна област, пропорционално на броя и вида на регистрираните животни, по пазарна цена, определена от независим оценител. Приемайки разпоредбата на §15 от ПЗР ЗИДЗСПЗЗ е отчел негативната тенденция за прогресивно намаляване на стопанствата и животните. Както е посочено и в мотивите за приемане на ЗИД ЗСПЗЗ приемането на промяната се предхожда, от

множество сигнали от животновъди, постъпвали в Министерството на ***то и храните, касаещи недостига на площи за паша. В сигналите и жалбите се изразява недоволство, че големи площи от землищата, в които са разположени животновъдните обекти, се ползват от лица, които нямат животни, но получават субсидии за площ, а за фермерите няма свободни терени за разпределение, необходими за отглеждане и изхранване на животните. Законодателят следва да отговори на възникналата потребност именно защото въпросът е от съществена обществена значимост. Затова е обсъдил и приел предложението на Министерски съвет, мотивиран от постигането на крайната цел. Твърди, че законодателят, въвеждайки промени по отношение реда, субектите и начина за предоставяне право на срочно възмездно ползване на пасища и мери от общинския поземлен фонд, с разпоредбата на § 15 изрично е предоставил законова възможност и срок, в който ползвателите, сключили договори за наем или аренда на пасища, мери и ливади от държавния и общинския поземлен фонд преди 24 февруари 2015 г., в срок до 1 февруари 2016 г. да приведат договорите в съответствие с изискванията на чл. 37и, ал. 1 и 4 от ЗСПЗЗ. С така цитираната разпоредба законодателят е обвързал страните по сключени договори за наем на пасища и мери от общинския поземлен фонд при действието на разпоредбите на ЗСПЗЗ към 2014 г., при чието действие са сключени процесиите договори, да съобразят правоотношенията си с нововъведените законови промени, като им е предоставил и срок за това. С измененията в чл. 37м и чл. 37и от ЗСПЗЗ, въвеждащи нови правила и изисквания за самите процедури по отдаване на пасища и мери от общинския поземлен фонд, законодателно е даден приоритет на онези участници в тях, които имат регистрирани животновъдни обекти в съответното землище и регистрирани пасищни селскостопански животни. Като не се е съобщило с тази законово предоставена му възможност и във визирания срок до 01.02.2016 г. не е предприело необходимото, за да отговори на изискванията на чл. 37и, ал. 1 и, ал. 4 от ЗСПЗЗ, ищцовото дружество не би следвало да черпи права от собственото си бездействие. На практика то е имало възможност да приведе дейността си в съответствие с новия ред, за да ползва договорите за валидно правно основание за получаване на помощи по смисъла на чл. 41 ЗПЗС. Не на последно място освен предоставената му с процесната разпоредба възможност да приведе стопанството си в съответствие с чл. 37и ЗСПЗЗ ищецът е имал възможността да сключи нови договори, но по друг ред. Съгласно нормата на чл. 37и, ал. 10 ЗСПЗЗ останалите свободни пасища и ливади след разпределението по ал. 7 и 8 се отдават чрез търг на лица, които поемат задължение да ги поддържат в добро земеделско и екологично състояние по ред, определен в ППЗСПЗЗ. Твърди, че нормативната промяна е в съответствие и с посоченото в съображение 10 от преамбюла на Регламент № 1307/2013 г., а именно: „Опитът, придобит при прилагането на различните схеми за подпомагане за земеделски стопани показва, че подпомагането в редица случаи е било извършвано в полза на физически или юридически

лица, чиято основна дейност не включва упражняване на селскостопанска дейност или е насочена само в незначителна степен към такава дейност. „, както и отчитане на необходимостта да се осигурят гаранции, че подпомагането е по-целенасочено, а не „в полза на земеделски стопани, чиято основна дейност не включва упражняване на селскостопанска дейност или е насочена само в незначителна степен към такава дейност.“ Предвид посоченото, целта на европейското законодателство е освен поддържане на земята в добро селскостопанско и екологично състояние, и защита правата на земеделските стопани, чиято стопанска дейност не е в незначителна степен. Твърди, че приемането на процесната разпоредба в ЗИД ЗСПЗЗ е отражение именно на тази необходимост и напълно в дискреционните правомощия на държавата. Твърди, че промяната, въведена е § 15, ал. 1 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ е в съответствие и с Решение на Съда (втори състав) от 7 април 2022 г. по дело C-176/20, SC Avio Lucos SRL, образувано по запитване на Апелативен съд Алба Юлия дали Регламент № 1307/2013 допуска национална правна уредба, която предвижда, че минималната дейност, която трябва да се извършва в земеделските площи, които се поддържат по обичайния начин в състояние, подходящо за паша, се състои в паша на отглеждани от земеделския стопанин животни. Съгласно румънското законодателство получатели на плащанията са активните земеделски стопани, физически и/или юридически лица, които извършват селскостопанска дейност като ползватели на земеделски земи и/или законни държатели на животни по смисъла на действащото законодателство. След извършен анализ на член 4, параграф 1, буква в), подточка iii) и параграф 2, буква б) от Регламент № 1307/2013 и разрешението, предвидено в националния закон, по първия зададен преюдициален въпрос, съдът е отговорил, че и „Член 4, параграф 1, буква в), подточка iii) и параграф 2, буква б) от Регламент (ЕС) № 1307/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за установяване на правила за директни плащания за земеделски стопани по схеми за подпомагане в рамките на общата селскостопанска политика и за отмяна на Регламент (ЕО) № 637/2008 на Съвета и Регламент (ЕО) № 73/2009 на Съвета трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национална правна уредба, съгласно която предвидените в тези разпоредби минимални дейности в земеделски площи, които естествено се поддържат в състояние, подходящо за паша или обработване, трябва да се извършват от земеделските стопани с държани от самите тях животни. С оглед изложеното, счита, че е налице съответствие на националното законодателство с разпоредбите на Регламент № 1307/2013.

На следващо място, поддържа, че с въвеждането на § 15 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ не е нарушен принципът за забрана на ретроактивно действие на нормативните разпоредби. Ищецът твърди, че в случая е налице нарушение на чл. 14, ал. 3 от Закона за нормативните актове. В случая обаче нормата на § 15, ал. 1 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ не е такава, с която се създава санкция за правните субекти. Посочва, че въпросът за обратното действие на закона се

разглежда в редица решения на Конституционния съд (напр. Решение № 5 от 11.05.2017 г., Решение № 4 от 11.03.2014 г.). Съдът провежда направеното, както в правната доктрина, така и в съдебната практика разграничение между обратно действие на закона, когато той преурежда юридически факти от момента на тяхното проявление до завършен фактически състав, с който приключва едно правоотношение, и случаите, когато нововъведен правен режим преурежда за в бъдеще заварени правоотношения, които не са приключили (привидна, несъщинска ретроактивност - незабавно прилагане на закона). В Решение № 5 от 05.2017 г. категорично е заявил, че „хипотезата на прилагане на новия закон към заварено правоотношение, не е равнозначна на обратно действие на новия закон“. В тази връзка е цитирал и други свои решения - Решение № 12 от 11.11.2010 г., Решение № 9 от 1996 г. от 1996 г., Решение № 10 от 2011 г. В Решение № 5 от 11.05.2017 г. хипотезите на прилагане на разпоредби от нов закон към заварени правоотношения съдът е идентифицирал като несъщинска ретроактивност и е изложил своите съображения, че „...несъщинска ретроактивност е по правило възможна, когато законодателните цели не могат да бъдат надхвърлени от интереса на индивида в продължаващото действие на предишния закон. Посочените решения са цитирани и в решение № 5 от 27 март 2018 г. по к.д. № 11 от 2017 г., на Конституционния съд, в което изрично се сочи: „В случая разпоредбата на § 15 ПЗР ЗИДЗСПЗЗ няма обратно действие. В Решение № 4 от 11.03.2014 г. по к. д. № 12 от 2013 г. се посочва, че "когато на новия закон се придава действие спрямо възникнали и съществуващи правоотношения, които са "заварени", е налице несъщинско обратно действие". В същото решение се посочва, че "същинско обратно действие новият закон има само тогава, когато той засяга придобити вече права или погасени задължения". В случая § 15 ПЗР ЗИДЗСПЗЗ урежда хипотезата на приложение на новия закон към заварено правоотношение, което не е равнозначна на обратно действие на новия закон. В Решение № 10 от 24.10.2013 г. по к. д. № 8 от 2013 г. Конституционният съд изяснява разграничението "между хипотезата на обратно действие на закона, когато той преурежда юридическите факти от момента на тяхното проявление до завършен фактически състав, с който приключва едно правоотношение, и хипотезата, при която новият императивен правен режим урежда за в бъдеще завареното правоотношение, което не е приключило". “

Твърди, че очакването на ищеца, че правната уредба ще остане в първоначалния ѝ вид достатъчно дълъг период от време, е несъстоятелно. Законът не може да бъде функция на очакванията на даден негов адресат. Принципът на правна сигурност не може да се идентифицира с абсолютно недопускане на промяна в действащата законодателна рамка на дадена сфера на обществени отношения. Фактът, че ищецът е решил да сключи договорите за наемане на земеделски земи и да подава ежегодно заявление за подпомагане, не изключва отговорността му като добросъвестен и разумен инвеститор да преценява и пазарните, и непазарните рискове, които поема.

Всеки законодател разполага с определена дискреционна власт, включително и по отношение на политиката в областта на селското стопанство и отделните му отрасли. В Регламент № 1307/2013 г. на ЕП и на Съвета от 17.12.2013 г. за установяване на правила за директни плащания за земеделски стопани по схеми за подпомагане в рамките на общата селскостопанска политика по ясен и недвусмислен начин са регламентирани дискреционните правомощия на държавите-членки. Израз на това са, чл. 4, пар. 1, буква „в“, ii), както и пар. 2. в които е посочено правото на държавата-членка на определят критерии в рамките, установени от Комисията. Счита, че това е така, тъй като всяка държава-членка сама определя спрямо конкретните потребности и условия кои отрасли следва да бъдат подпомогнати и насърчени за да бъде постигната очертаната от регламента обща рамка, както и начинът, по който това да стане. Счита, че всичко изложено по-горе е в съответствие и с практиката на Съда на ЕС досежно проявлението на принципите на правна сигурност и защита на оправданите очаквания. От постоянната практика на Съда се извежда извод, че когато предпазлив и съобразителен икономически оператор е в състояние да предвиди приемането на общностна мярка от естество да засегне неговите интереси, той не може да се позове на принципа за защита на оправданите правни очаквания, когато тази мярка бъде приета. Още повече, икономическите оператори нямат основание да имат оправдани правни очаквания за запазването на едно съществуващо положение, което може да бъде променяно от националните органи в рамките на тяхното право на преценка (в този смисъл вж. Решение от 15 юли 2004 г. по дело Di Lenardo и Dilexport, C-37/02 и C-38/02, Recueil, стр 1-6911, точка 70 и цитираната съдебна практика, както и Решение от 7 септември 2006 г. по дело Испания/Съвет, C-310/04, Recueil, стр. 1-7285, точка 8, Решение по дело C-201/08-Plantanol GmbH & Co. KG срещу Hauptzollamt Darmstadt, т. 53). С оглед горното, счита че ищецът не може да обоснове претенцията си с нарушение на принципа за забрана за ретроактивно действие.

Във връзка с изложеното от ищеца относно липсата на анализ на икономическите последици от измененията, оценка на рисковете и икономическа обосновка на законопроекта, моли се вземе предвид следното: Вносител на Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи е Министерският съвет. Видно от Портала за обществени консултации предложеният законопроект е бил поставен на обществено обсъждане за периода от 22.10.2013 г. до 04.11.2013 г. Впоследствие законопроектът за изменение и допълнение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи със сигнатура № 502-01-55, внесен от Министерския съвет на 6 юли 2015 г. е бил обсъждан на Комисия по правни въпроси (на 15.07.2015 г.) и Комисията по *** и храни (на 08.07. и на 22.07.2015 г.) и е приет на първо и второ гласуване в пленарна зала съответно на 16.07 и на 29.07.2015 г. (стенограмите са публично достъпни на интернет страницата на Народното събрание). Спазени са всички изисквания на законодателния процес, коментирани и обсъждани са изнесени

данни относно общия брой заявени за подпомагане постоянно затревени площи, на тези от тях, които се ползват без да имат животни, размер на финансовите плащания. По време на дебатите е акцентирано именно върху увеличаване запасеността и нуждите за различните видове животни от такъв фонд и съответно насърчаването на животновъдството.

Твърди, че дори и съдът да приеме, че е налице нарушение, то същото не може да се квалифицира като съществено. Само по себе

си наличието на нарушение от страна на Народното събрание не може да обуслови ангажирането на отговорността на държавата, като е необходимо това нарушение да бъде достатъчно явно и сериозно. Същевременно това нарушение следва да е извършено с ясното съзнание, че се увреждат нечии законни интереси. Твърди, че СЕС е извел критериите в §56 от решението от 5 март 1996 година по съединени дела C-46/93 и C-48/93, по които трябва да се ръководи националният съд при проверката на второто изискване - достатъчно същественият характер на нарушението. На първо място, това е „...степената на яснота и прецизност на нарушената правна норма, както и обхватът на свободата на преценка, която нарушената норма предоставя на националните или общностните органи.“, по-нататък следват „умисълът или непредпазливостта при неизпълнение на задължението, извинимият, или неизвиним, характер на евентуална грешка при прилагането на правото, както и обстоятелството, че поведението на общностна институция може да е допринесло за бездействие, за приемане или за запазване на национални мерки или практики, които противоречат на общностното право.“ Всички тези критерии трябва да бъдат подложени на детайлна преценка от националния съдия, който в крайна сметка, при тяхното наличие, следва да ангажира отговорността на държавата, независимо от липсата на изрична национална разпоредба или въпреки наличието на такава, която изключва възможността да се ангажира тази отговорност. За сравнение, този подход за преценка на основателността на претенциите за обезщетение за вреди е възприет в общностното право по отношение възможността за ангажиране на деликтната отговорност на ЕС за вреди, причинени от актове на ЕК или други органи на Съюза (така например решението *HNL v. Council and Commission*, cases 83, 94/76, 4, 15, 40/70, (1978), ECR 1209). В цитираната практика СЕС приема, че сама по себе си отмяната на процесния регламент на Съвета на ЕС не е достатъчно основание да се приеме, че е допуснато достатъчно явно и сериозно нарушение. В конкретния случай съдът е счел, че предпоставката нарушението да е достатъчно явно и сериозно не е налице, като един от изложените в решението аргументи е, че ефектът, който регламентът е оказал върху адресатите си, не е довел до превишаване на нивото на риска, характерен за съответния сектор. Едно от правилата, които се прилагат по отношение на ЕС е, че в нормотворческия контекст, който се характеризира с упражняване на широка дискреция, ЕС не може да носи отговорност, освен ако въпросната институция явно и сериозно е нарушила пределите на

упражняване на правомощията си. Съдът възприема подход на ограничаване на възможностите, при които може да се носи отговорност във връзка с осъществяваната законодателна дейност. СЕС е приел, че ЕС не следва да носи отговорност, освен ако с нарушението съответният орган достатъчно явно и сериозно е превишил пределите на правомощията си при злонамерено отношение и умисъл за увреждане на адресатите на нормата. Дори да се приеме че е налице нарушение (което в конкретния случай липсва), то не е съществено. Решението на Съда на ЕС по делото *Brasserie du Pêcheur* и *Factortame* съдържа насоки по отношение на разбирането за „достатъчно съществен характер“ на нарушението. Решаващият критерий в това отношение е дали националният орган разполага с по-широко право на преценка или не. Народното събрание, като орган на законодателната власт, с мандат получен пряко от народа, предполага по-широко право на преценка, която фактически е проява на държавен суверенитет. Те. при определянето на характера на нарушението водеща е свободата на преценка, предоставена на законодателя. Ако последният не е разполагал с право на такава преценка или тя е била ограничена, то нарушението следва да се квалифицира като съществено. Посочва, че Регламент № 1307/17.12.2013 г. на Европейския Парламент и на Съвета е установил общите правила за директните плащания, но право на всяка страна-членка е да предприема мерки и да определи механизми за развитието на конкретни сектори на селското си стопанство, в случая „Животновъдство“. Твърди, че противно на изложеното от ищеца, че целта на законодателя е „определени лица да не вземат европейска субсидия“ (стр. 9 от ИМ), както е посочено по-горе с приемането на § 15 ПЗР ЗИДЗСПЗЗ се защитава значим обществен интерес, продиктуван от необходимостта да се осигури безспорния обществен интерес от увеличаването на броя на отглежданите пасищни животни и насърчаването на животновъдството. Твърди, че направената промяна е напълно в духа както на европейската, така и на националната законодателна рамка. Счита, че гореизложеното доказва, че националният законодател има пълната дискреционна власт да въвежда необходимите и подходящи механизми за регулиране на процесиите обществени отношения, поради което не може да се обоснове противоречие на § 15 ПЗР ЗИДЗСПЗЗ с правото и принципите на ЕС.

Твърди, че не е налице причинно-следствена връзка. В случай че съдът приеме, че е налице съществено нарушение от страна на законодателния орган, то не е налице причинно-следствена връзка между нарушението и твърдяната вреда от ищеца. Излага съображения, че причинно-следствената връзка, като елемент от фактическия състав на отговорността, подлежи на доказване на общо основание, а не се предполага. Доказването на причинно-следствената връзка е в тежест на ищеца. Ищеца следва по пътя на главно доказване да установи, че деянието е решаващо, вътрешно необходимо (не случайно) свързано с резултата. Освен това, необходимо е увреждащото действие да е противоправно, който факт също следва да се докаже от ищеца. За да е противоправно деянието по отношение на ищеца, не трябва да има

негово съгласие за увреждането му - директно или потенциално възможно. (Решение № 945/09 от 15.03.2010 г. на ВКС, ГК, IV отд., по гр. д. № 3026/2008 г.) Посочва, че на първо място законодателят е уредил непосредствената приложимост на общественото право, неговия „директен ефект“ и примата му над националния правен ред. Осигурил е и достатъчно законови гаранции, които да не позволят законова норма, уреждаща първично дадени обществени отношения, да накърни съществено интересите на правните субекти. Освен това законодателят е предвидил ясни и конкретни процедури във връзка с подаването на заявления и получаването на помощи по схеми и мерки за директни плащания. Твърди, че съгласно чл. Наредба № 5/2009 г. за условията и реда за подаване на заявления по схеми и мерки за директни плащания, помощта е за съответната календарна година, а не е определена за срока на целия договор сума, която да е гарантирана занапред. В конкретния случай ищецът е имал възможността да се възползва от предвидения от законодателя срок до 01.02.2016 г. да приведе договорите си в съответствие с изискванията на чл. 37и, ал. 1 ЗСПЗЗ, което той не е сторил. Поради това вредите не могат да бъдат пряка и непосредствена последица от измененията в законодателството, а резултат от собствената му преценка и самостоятелно решение. Предвид изложеното, законодателният орган не може да отговаря поради липсата на пряка причинна връзка с настъпилите вреди.

Счита, че по гореизложените съображения, освен по основание, претендираните имуществени вреди не са определени и по размер. Претендираният от ищеца размер на тези вреди, на практика представлява пропуснати ползи. По принцип, всички имуществени вреди подлежат на обезщетяване, ако се докаже, че са в причинна връзка с нарушението, включително и бъдещи вреди и пропуснати ползи, но само доколкото е сигурно, че такива действително са настъпили, или непременно ще се осъществят. Настъпването на вредите, съответно - неизбежността от настъпването им, се доказва от увреждения. Пропуснатите ползи, за които се претендира, трябва да имат качество на реалност и сигурност. Те биха имали характер на пропуснати ползи само в случай, че получаването им от страна на увреждения е сигурно. Доказването на тези релевантни факти е в тежест на ищеца. СЕС изисква вредата да бъде действителна и сигурна. Като дори и вредата да е действителна и сигурна, тя може и да не подлежи на обезщетяване. Както е посочено в решения от 29 октомври 1998 г., TEAM/Комисия, T-13/96, Rec, EU:T: 1998:254, т. 76, AFCon Management Consultants и др./Комисия, т. 32 по-горе, EU:T:2005:107, т. 113 и 114 и от 8 декември 2011 г., Evropa'iki Dynamiki/Комисия, T-39/08, EU:T:2011:721, т. 47 „97. Трябва да се припомни, че според съдебната практика искът, в подкрепа на който се изтъква вреда, произтичаща от пропуснатата полза, трябва да се отхвърли, защото не става въпрос за настъпила и действителна вреда, а за бъдеща и предполагаема вреда.“ Затова и претенцията на ищеците следва да се отхвърли като неоснователна. Съдът допълва: „ 92. Действително, за да е изпълнено условието за наличие на вреда, вредата, чието поправяне се иска,

трябва да е действителна и сигурна, обстоятелства, които ищецът следва да докаже (вж. решение *Evropa'iki Dynamiki*/Комисия, т. 91 по-горе, EU:T:2011:721, т. 46 и цитираната съдебна практика). “ СЕС е категоричен, че подобни предполагаеми вреди не подлежат на обезщетяване „96. При това положение вредата, съответстваща на пропуснати ползи за ищеца и свързана със загубата на разглежданата поръчка, не е настъпила и действителна, а предполагаема. Следователно тя не може да бъде предмет на обезщетяване. “

Както е посочено по-горе независимо от факта, че договорите се сключват за 5 години, помощите се получават за съответната година и са в размер, изчислен по определен механизъм. Размерът на действително получените от бенефициентите помощи е в зависимост от множество фактори, в т.ч. и от поведението на лицата, а не е функция или пряка последица от предвидените в Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г. прогнозни стойности и определения от министъра на ***то и храните коефициент за съответната стопанска година. Твърди, че за целта разплащателната агенция поддържа и използва Интегрираната система за администриране и контрол /ИСАК/ - комплексна автоматизирана система, която след съответните изчисления генерира като крайни актове уведомителните писма, с които се признават и изчисляват сумите по съответните схеми и мерки или се намалява или отказва изплащането им поради различни причини, заложи в нормативната уредба на схемите за подпомагане по чл. 43, ал. 3 от ЗПЗП в относимата към периода редакция. Поради това счита, че използваният от ищеца подход за определяне размера на пропуснатите ползи чрез съотнасянето им към размера на субсидията, която е получил за 2015 г., е неприложим. Твърди, че изложеното е приложимо и във връзка претендираните пропуснати ползи по втората мярка СЕПП.

Счита, че с оглед изложеното предявените искове са недоказани по основание и размер. В рамките на своите правомощия Народното събрание е приело § 15 ПЗР ЗИДЗСПЗЗ. Липсват данни Народното събрание да е извършило съществено нарушение на правото на ЕС. Не е налице пряка причинно-следствена връзка между твърдяното нарушение и претендираните вреди. Счита, че не са налице кумулативните предпоставки за ангажиране на извъндоговорната отговорност на държавата за нарушения на правото на ЕС, извършени от Народното събрание на Република България с приемането на § 15 ПЗР ЗИДЗСПЗЗ. С оглед изложените съображения относно неоснователността на предявения главен иск, счита и акцесорните такива - за лихви, за изцяло неоснователни и недоказани.

Прави възражение за настъпване на погасителна давност. На първо място претенцията по главния иск, с оглед твърдението на ищеца, че увреждащото действие се състои в приемането на § § 15 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ. (обн. ДВ, бр. 61 от 2015 г.) счита, че е изтекъл и петгодишният срок по чл. 110 ЗЗД. Алтернативно, видно от представените към исковата

молба доказателства, на 17.06.2016 г. представител на ищцовото дружество е подписало приемо-предавателните протоколи за предаване на община Долни *** на земеделските земи, предмет на прекратените договори за наем. Поради това счита, че с изтичането на пет годишния давностен срок (на 17.06.2021 г.) се е погасило и правото на ищеца да претендира вреди от твърдяното нарушение. Моли исковете да бъдат отхвърлени. Претендира направените деловодни разноски.

Контролиращата страна- Прокуратура на Р България взема становище за неоснователност на предявения иск.

Съдът, като прецени събраните по делото писмени и гласни доказателства и съобрази доводите на страните, намира за установено следното от фактическа страна:

Безспорно е между страните и се установява от представените с ИМ писмени доказателства -Договори за наем №203, 204, 205, 206 и 207 и анекси № 1 към всеки от тях / л.14-л.33 от делото/, че между Община Долни ***. като наемодател и ищцовото дружество *** ЕООД като наемател са сключени описаните договори №203, 204, 205, 206 и 207 за отдаване под наем на общинска земеделска земя, по силата на които наемодателят се е задължил да предостави на наемателя общински земеделски имоти в землището на с. Горни ***, ***, всичките в Община Долни ***, описаните подробно в исковата молба поземлени имоти. Сроковете за отдаване под наем на поземлените имоти съгласно договорите и анексите към тях е от 01.05.2014г. до 30.04.2020г.

Няма спор, че със заповеди от 10.06.2016г. на кмета на Община Долни ***, гореописаните договори за наем са прекратени и с приемо-предавателни протоколи от 17.06.2016г. са предадени на наемодателя /л.43- 54 от делото/. Няма данни ищеца да е обжалвал цитираните заповеди по реда на АПК в предвидения 14-дневен срок.

Видно е от Заявление за подпомагане 2015 /л.34-41 от делото/, че *** ЕООД е подало заявление за подпомагане с вх. № 18012166/12.05.2015 г. до Държавен фонд *** с ***. С подаване на заявлението ищецът е заявил субсидии по мярка Схема за единно плащане на площ (СЕПП) за декларирана площ в размер на 256,63 ха. и Мярка 12 Натура 2000 декларираната площ е 78,68 ха.

С изх. номер 02-150-2600/559 от 16.03.2016 г. на Уведомително писмо за одобрение и неодобрение за участие по мярка 10 „Агроекология и климат“ от

програмата за развитие на селските райони за периода 2014 г. - 2020 г., *** ЕООД е бил одобрен за участие по направление „Възстановяване и поддържане на постоянно затревени площи с висока природна стойност (ВПС) от мярка 10 „Агроекология и климат“. Липсва приложението, в което следва да са описани площите.

От представеното извлечение от банкова сметка с титуляр *** ЕООД се установява, че в периода от 12.11.2021г. до 07.10.2022г. ищцовото дружество е получило от ДФ *** на 13.12.2021г. сумата от 13283,54 лв. с посочено основание Мярка 10 2010355 и на същата дата 13.12.2021г. е получило сумата от 4427,85 лв. от ДФ *** по същата мярка 10 2010355. Не е посочен периода, за който е платено, нито по кое заявление.

Безспорно е, че с решение на Народното събрание от 29.07.2015 г., са приети изменения в ЗСПЗЗ, като ЗИД е обнародван е в ДВ бр. 61/11.08.2015 г., в сила от 14.08.2015 г. Съгласно изменената нормативна уредба на §15 ал.1 от ПЗР към ЗИД на ЗСПЗЗ /ДВ бр.61/ 2015г./ ползвателите ,сключили договори за наем или аренда на пасища, мери и ливади от държавния и общинския поземлен фонд преди 24 февруари 2015г, са длъжни в срок до 1 февруари 2016г. да приведат договорите в съответствие с изискванията на чл.37и ал.1 и 4. Съгласно §15 ал.3 договорите за наем или аренда на пасища, мери и ливади от държавния и общинския поземлен фонд, които не са приведени в съответствие в срока по ал.1 или 2 се прекратяват от кмета на общината, съответно директора на областна дирекция “****“.

Нормата на чл.37и ал.1 от ЗСПЗЗ предвижда, че пасищата, мерите и ливадите от държавния и общинския поземлен фонд се отдават под наем или аренда по реда на чл. 24а, ал. 2 на собственици или ползватели на животновъдни обекти с пасищни селскостопански животни, регистрирани в Интегрираната информационна система на БАБХ, съобразно броя и вида на регистрираните животни, по цена, определена по пазарен механизъм, а в изречение второ от същата разпоредба е предвидено изискване тези пасища, мери и ливади от държавния и общинския поземлен фонд да се предоставят под наем или аренда на лица, които нямат данъчни задължения, както и задължения към Държавен фонд “****”, държавния поземлен фонд, общинския поземлен фонд и за земи по чл. 37в, ал. 3, т. 2. Чл.37и ,ал.4 ЗСПЗЗ регламентира начина на разпределение на пасищата, мерите и ливадите

между правоимащите, които имат регистрирани животновъдни обекти в съответното землище.

Няма спор, че ищцовото дружество *** ЕООД не е изпълнило въведените изисквания за привеждане на договора си с Община Долни *** в съответствие с изискванията на чл. 37и, ал. 1 от ЗСПЗЗ в срок до 01.02.2016 г., тъй като не отглежда животни, поради което процесните договори за наем с Община Долни *** са прекратени на основание § 15 ал. 3 от ПЗР към ЗИД на ЗСПЗЗ с влезли в сила заповеди на Кмета на Община Долни ***.

Установява се от Писмо № 02-1100/318/12.07.2023г. на Държавен фонд *** /л.108 от делото/, че при направена административна проверка в Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) е установено, че „***“ ЕООД с *** Л.С. е кандидат по схемите и мерките за директни плащания за кампания 2014 и за кампания 2015. Подаденото от кандидата заявление за кампания 2016 с УИН 15/070716/88135 е „Сгрешено заявление (невалидно)“ по смисъла на т. в) и т. г) на чл. 7 от Наредба № 5 от 27.02.2009 г. за условията и реда за подаване на заявления по схеми и мерки за директни плащания. Кандидатът няма правно основание за ползване на всички заявени парцели. Тези непълноти не са отстранени в регламентирания в чл. 4, ал. 1 и чл. 12, ал. 1 и ал. 2 от цитираната Наредба срок и заявлението автоматично попада в регистър „Невалидни заявления“. Подаденото от „***“ ЕООД заявление не отговаря на условията на чл. 3 и чл. 7 от Наредба № 5 от 27.02.2009 г. за администриране, изчисляване и оторизация на средства за подпомагане от европейски и национален бюджети. Министърът на ***то и храните определя размера на плащането за един отговарящ на условията за подпомагане хектар по Схемата за единно плащане на площ за Кампания 2015, Кампания 2016, Кампания 2017, Кампания 2018, Кампания 2019 и Кампания 2020.

При така установеното от фактическа страна, съдът приема следното от правна страна:

Съгласно разпоредбата на чл. 4 § 3 от Договора за ЕС „По силата на принципа на лоялното сътрудничество, Съюзът и държавите-членки при пълно зачитане си съдействат при изпълнение на задачите, произтичащи от Договорите. Държавите – членки вземат всички общи или специални мерки, необходими за гарантиране на изпълнението на задълженията, произтичащи

от договорите или от актовете на институциите на Съюза. Държавите-членки съдействат на Съюза при изпълнение на неговите задачи и се въздържат от всякакви мерки, които биха могли да застрашат постигането на целите на Съюза“. В решение от 19.11.1991 г. по обединени дела на A.F.and D.B.C-6/90 и C-9/90, Съдът на ЕС се позовава на произтичащото от принципа на лоялно сътрудничество „задължение за заличаване на незаконните последици от нарушение на правото на ЕС“ и извежда заключението, че „принципът на отговорността на държавата за вреди, причинени на физически лица в резултат на неизпълнение на Общностното право по вина на държавата е присъщ на системата на Договора“, а държавите-членки са задължени да възстановят причинените вреди. В решение от 05.03.1996 г. по обединени дела на B.du P.и Factortame C-46/93 и C-48/93, Съдът на ЕС приема, че „В международното право, държавата, която е подведена под отговорност за нарушение на международно задължение ще бъде разгледана като едно цяло, независимо дали нарушението, довело до вредата се дължи на законодателя, на съдебната или на изпълнителната власт. Това правило следва да се прилага a fortiori в правния ред на Общността, доколкото всички държавни органи, включително законодателя са обвързани при изпълнението на техните задачи от изискването да спазват правилата, изведени от правото на Общността, което директно регулира статута на лицата“. В решение от 30.09.2003 г. по дело C-224/01, Gerhard Kobler, Съдът на ЕС приема, че частноправните субекти могат да търсят обезщетение за вреди, дори в случаите на вреди, причинени от юрисдикция, която се произнася като последна инстанция при нарушение на правото на ЕС. Съдът намира направеното възражение за недопустимост на предявените претенции за неоснователно по следните съображения: В публичните правоотношения държавата участва чрез своите органи, които така осъществяват своите правомощия, а в гражданските правоотношения, като отделен равнопоставен правен субект, тя се представлява от министъра финансите, освен когато в закон е предвидено тя да се представлява от друг свой орган. Държавата участва в съдебни производства по граждански спорове за обезщетение за вреди по ЗОДОВ чрез процесуален субституент – органът, от чиито незаконни актове, действия или бездействия са причинени вредите (чл. 7 ЗОДОВ). Съдебната практика приема, че държавата може да участва в съдебни производства чрез процесуален субституент и по граждански спорове за обезщетение за вреди на

общо основание (чл. 49 ЗЗД, който урежда най-общо отговорността на възложителя за вредите от поведението на изпълнителя при или по повод изпълнението на възложената работа). Това практическо разрешение е възприето от законодателя в чл. 2в, ал. 1, т. 2 ЗОДОВ (Нов – ДВ, бр. 94 от 2019 г.) по отношение на съдебните спорове за обезщетение за вреди от нарушение на правото на Европейския съюз, също и когато делото е подсъдно на гражданските съдилища. Всъщност, когато държавата участва в съдебно производство чрез процесуален субституент, тя не става страна по делото (каквато тя е, когато законният ѝ представител действа от нейно име), но е обвързана от постановеното решение, като да е била страна. Конституирането на процесуалния субституент като главна страна по делото, която извършва процесуалните действия от свое име, изключва възможността носителът на задължението (в случая държавата) да вземе участие в процеса като главна страна – в това е смисълът на процесуалната суброгация и разпростирането на действието на съдебното решение. При действието на чл. 19 ГПК (отм.), когато в процеса участва процесуален субституент, държавата имаше възможност да вземе участие в процеса като контролираща страна чрез министъра на финансите. При действието на новия ГПК контролираща страна няма.

Отговорност на Народното събрание съгласно чл. 5, ал. 4 на Конституцията е съответствието на приетите закони с правото на Европейския съюз и другите международни договори, ратифицирани по конституционен ред, обнародвани и влезли в сила за Република България, които са част от вътрешното право на страната. Тази отговорност го легитимира като процесуален субституент на държавата по исковете за вреди от нарушаване на правото на Европейския съюз, произтичащо от приемането и поддържането на национален закон, който се претендира да противоречи на правото на Европейския съюз. Международните договори и правото на Европейския съюз имат предимство пред тези норми на вътрешното законодателство, които им противоречат и това предимство се зачита пряко, както от съда, така и от всеки друг правоприлагащ орган. Съгласно чл. 149, ал. 1, т. 4 на Конституцията съответствието на законите с правото на Европейския съюз и другите международни договори, по които България е страна може да бъде преценявано и от Конституционния съд, чието решение е окончателно и задължително за всички. Това действие на решенията на Конституционния

съд не е уредено в Конституцията, а в чл. 14, ал. 5 и 6 на Закона за Конституционния съд и търпи изключения, тъй като Конституционният съд може да развива своята практика, а по отношение на правото на Европейския съюз и другите международни договори, които подлежат на автономно тълкуване, предимство пред решенията на Конституционния съд имат решенията на Съда на Европейския съюз, съответно на органа по приложението и тълкуването на международния договор. Правото на Европейския съюз има особено положение в системата на българското право. Както беше изяснено по-горе, то има международен произход, което налага неговото автономно тълкуване и поставя в особено положение Съда на Европейския съюз, като източник на задължителна съдебна практика. Международният произход на това право обуславя и неговото надмощно положение по отношение на

националното право съгласно чл. 5, ал. 4, изр. 2 на Конституцията. Подобно на международното публично право, което урежда отношения между държави, но може да уреди и публичните отношения между държавите – страни по договора и техните граждани (напр. ЕКПЧОС) и подобно на международното частно право, което намира приложение при частноправни отношения с международен елемент (напр. Конвенцията за договора за международен автомобилен превоз на стоки), но може да уреди и частноправни отношения без международен елемент (напр. Конвенцията на ООН за правата на детето); правото на Европейския съюз, като част от вътрешното право на страната съгласно чл. 5, ал. 4, изр. 1 на Конституцията урежда, както публичните отношения между държавата-членка и нейните граждани в обществено значими области като свободата на движение на хора, стоки, услуги и капитали, и др., така и частноправните отношения с международен елемент (напр. в областта на съдебното сътрудничество по гражданскоправни въпроси с трансгранично значение), но също и частноправни отношения без международен елемент, напр. защитата на потребителите.

По гореизложените съображения предявеният иск е допустим.

Съгласно чл.2 В ЗОДОВ когато вредите са причинени от достатъчно съществено нарушение на правото на Европейския съюз, исковете се разглеждат от съдилищата по реда на Гражданския процесуален кодекс –

извън случаите по т. 1, като ответникът по делата се определя по реда на чл. 7.

В тежест на ищеца е докаже по делото, че: а/нарушената правна разпоредба от правото на ЕС предоставя субективни права на лицата и в частност на ищцата; б/извършено е нарушение от страна на ответника на посочената правна разпоредба от правото на ЕС, като нарушението трябва е „явно квалифицирано“ или „достатъчно съществено“, т.е. да налице явно и сериозно нарушаване на ограниченията, които се налагат на свободата на свободата на преценка на държавата; в/налице са имуществени вреди за ищеца, изразяващи се в пропуснати ползи поради неосъществено увеличаване на имуществото му през процесния период от 5 стопански години; г/налице е причинна връзка между нарушението на задължението на държавата и причинените на ищцата имуществени вреди, т.е. вредите произтичат като пряка и непосредствена последица от нарушаването на правото на ЕС от държавата.

Безспорно е между страните, че към датата на сключване на договорите за наем на общинска земя между ищеца и Община Долни *** – 07.05.2014г., 09.05.2014г., и 17.05.2014г. действащата нормативна уредба е допускала ищеца без да е земеделски стопанин, отглеждащ пасищни животни да сключи договор за наем на пасища, мери и ливади от общинския поземлен фонд. Съгласно разпоредбата на чл. 37п ал. 1 от ЗСПЗЗ, действала през периода от 13.08.2010 г. до 10.05.2015 г., „Мерите и пасищата – общинска собственост, могат да се отдават под наем или под аренда само на земеделски стопани, отглеждащи пасищни животни, или на лица, които са поели задължение да ги поддържат в добро земеделско и екологично състояние за срок 5 години. По искане на арендатора или наемателя договорът може да се сключи и за кратък срок.“

С решение на Народното събрание от 29.07.2015 г. са приети изменения в ЗСПЗЗ, като ЗИД е обнародван в ДВ бр. 61/11.08.2015 г., в сила от 14.08.2015 г.. Съгласно изменената разпоредба на §15 ал.1 от ПЗР към ЗИД на ЗСПЗЗ ползвателите, сключили договори за наем или аренда на пасища, мери и ливади от държавния и общинския поземлен фонд преди 24 февруари 2015 г. са длъжни в срок до 1 февруари 2016 г. да приведат договорите в съответствие с изискванията на чл. 37и ал. 1 и 4. Съгласно изменената

разпоредба на §15 ал. 3 договорите за наем или аренда на пасища, мери и ливади от държавния и общинския поземлен фонд, които не са приведени в съответствие в срока по ал. 1 или 2 се прекратяват от кмета на общината, съответно директора на областна дирекция “****“. Съгласно разпоредбата на чл. 37и ал.1 от ЗСПЗЗ пасищата, мерите и ливадите от държавния и общинския поземлен фонд се отдават под наем или аренда по реда на чл. 24а, ал. 2 на собственици или ползватели на животновъдни обекти с пасищни селскостопански животни, регистрирани в Интегрираната информационна система на БАБХ, съобразно броя и вида на регистрираните животни, по цена, определена по пазарен механизъм, като е предвидено изискване тези пасища, мери и ливади от държавния и общинския поземлен фонд да се предоставят под наем или аренда на лица, които нямат данъчни задължения, както и задължения към Държавен фонд “****”, държавния поземлен фонд, общинския поземлен фонд и за земи по чл. 37в, ал. 3, т. 2. Разпоредбата на чл. 37и ал.4 от ЗСПЗЗ регламентира начина на разпределение на пасищата, мерите и ливадите между правоимащите, които имат регистрирани животновъдни обекти в съответното землище. Установява се от мотивите към законопроекта, публикувани на сайта на НС, че промените в ЗСПЗЗ, започнали с измененията, публикувани в ДВ бр. 38 от 2014 г. и бр. 14 от 2015 г. са наложени с оглед подкрепата на сектор „Животновъдство“, тъй като в МЗХ са постъпвали множество жалби и сигнали от животновъди, с които същите са изразили недоволството си от това, че големи площи от землищата, в които са разположени животновъдните им обекти се ползват от лица, които нямат животни, но получават субсидии за площ, а за фермерите няма свободни терени за разпределение, необходими за отглеждане и изхранване на животните, което наложило да бъдат приети съответните законодателни промени с цел уреждане на тези обществени отношения.

Безспорно е по делото между страните, че ищеца не е изпълнил въведените със ЗИД на ЗСПЗЗ, в сила от 14.08.2015 г. изисквания за привеждане на договорите си с Община Долни *** в съответствие с изискванията на чл. 37и ал. 1 и ал. 4 от ЗСПЗЗ в срок до 01.02.2016 г., тъй като не е започнал да отглежда животни, поради което договорите му за наем с Община Долни *** са прекратени на основание § 15 ал. 3 от ПЗР към ЗИД на ЗСПЗЗ с влезли в сила заповеди на Кмета на Община Долни ***.

Спорно по делото е налице ли са предпоставките за ангажиране на

отговорността на ответника по чл. 4 § 3 ал. 2 от Договора за Европейския съюз и чл.2 В ЗОДОВ.

При изследване наличието на първата предпоставка за ангажиране на отговорността на НС на РБ, а именно дали приетите изменения на ЗСПЗЗ и в частност приемането на разпоредбата на § 15 ал. 3 от ПЗР към ЗИД на ЗСПЗЗ, в сила от 14.08.2015 г. нарушава правна разпоредба от правото на ЕС, предоставяща субективни права на лицата и в частност на ищцата, съдът приема следното:

Ищеца се позовава на нарушаване на разпоредбата на чл. 4 § 1, б.„в“ от Регламент (ЕС) № 1307/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за установяване на правила за директни плащания за земеделски стопани по схеми за подпомагане в рамките на общата селскостопанска политика и за отмяна на Регламент (ЕО) № 637/2008 на Съвета и Регламент (ЕО) № 73/2009 на Съвета, съгласно която стопанска дейност означава: i) производството, отглеждането или култивирането на селскостопански продукти, включително прибирането на реколтата, доенето, развъждането на животни и отглеждането на животни за селскостопански цели, ii) поддържането на земеделска площ в състояние, което да я прави подходяща за паша или обработване без подготвителни действия, които са извън рамките на обичайните земеделски методи и машини, съгласно определени от държавите членки критерии въз основа на установена от Комисията рамка, или iii) извършване на минимална дейност, която се определя от държавите членки, в земеделски площи, които естествено се поддържат в състояние, подходящо за паша или обработване.

Съгласно разпоредбата на чл.4 §2 б.„а“ от Регламент (ЕС) № 1307/2013 държавите - членки определят критериите, които да се спазват от земеделските стопани, за да се счита, че са изпълнили задължението да поддържат земеделска площ в състояние, подходящо за паша или обработване съгласно посоченото в параграф 1, буква в), подточка ii), а съгласно б.„б“ когато е приложимо в дадена държава членка, определят минималните дейности, които да се извършват на площи, естествено поддържани в състояние, подходящо за паша или обработване, съгласно посоченото в параграф 1, буква в), подточка iii).

Като съобрази горепосочените разпоредби съдът приема, че

цитираната норма от Регламента норма е ясна, но от нея не се извличат права и задължения на адресатите ѝ, т.е. същата не предоставя субективни права на определен кръг лица и в частност на ищцата и не създава задължения за Държавата, в качеството на член на ЕС. Цитираните норми на Регламента безспорно допускат осъществяване на стопанска дейност, която подлежи на подпомагане по схеми за подпомагане на ЕС и в хипотеза, в която земеделската площ да се поддържа в състояние, което да я прави подходяща за паша или обработване, но дават право на държавите - членки да регулират тази дейност съгласно определени национални критерии и не поставят ограничения или задължителни изисквания към държавите-членки как и по какъв ред да предоставят държавни или общински земеделски земи под наем - чрез търг или чрез директно договаряне. По силата на Регламента не възниква задължение за Държавата при определяне на стопанската си политика да осигурява еднакво развитие на всички отрасли на селското стопанство, респ. ограничение да осъществи подкрепа на сектор „Животновъдство“ като гарантира на лицата, които реално отглеждат животни площи да осъществяват пашата на животните и изхранването им в общински имоти за сметка на лицата, извършващи стопанска дейност чрез поддръжка на ливади, пасища и мери чрез косене. Основателни са възраженията на ответника, че право на всяка държава - членка на ЕС е да определя отраслите, които следва да бъдат подпомагани и насърчавани, като необходимостта от защита на определен сектор, в случая „Животновъдство“ и приетите с тази цел изменения в ЗСПЗЗ с оглед регулация на тези обществени отношения, не могат да бъдат възприети като нарушение на общностното право, тъй като всяка държава-членка сама определя националните си приоритети и механизмът по който да бъдат осъществени. Регламент 1307/2013 установява правилата за директни плащания на земеделските стопани по схеми за подпомагане в рамките на общата селскостопанска политика, като задава общи изисквания, с цел да се гарантира правилното разходване на финансовите средства, но не въвежда никакви специални ограничения за държавите - членки относно кръга на лицата, които имат право да получат субсидия по този ред. Следва да се посочи също, че въпреки безспорния приоритет осигурен след изменението на закона на животновъдите в страната с цел осигуряване на възможност да изхранят животните си, то възможността на ищеца да ползва възмездно

земеделски земи от общинския фонд не е ограничена, тъй като след прекратяване на договорите му на посоченото основание за същия е съществувала правна възможност да участва на търг по отношение на евентуално останалите ненаети площи по реда на чл. 37 и ал. 10 от ЗСПЗЗ или да наеме други площи и да продължи да изпълнява поетите биоангажменти към Държавен фонд „***“. При тези изводи съдът приема, че въведените с § 15 ал. 3 от ПЗР към ЗИД на ЗСПЗЗ законодателни промени, даващи възможност мери и пасища да се стопанисват с приоритет от земеделски стопани, отглеждащи животни не противоречат на приетите в регламента правила относно лицата имащи право на помощи. Неоснователни са възраженията на ищеца за наличие на дискриминация, след като критерият на законодателя е да задоволи потребностите първо на онези земеделски стопани, които имат нужда да ползват държавни и общински мери и пасища, за да изхранват животните си, а едва след това на онези земеделски производители, които само поддържат мерите и пасищата в добро екологично състояние, без да отглеждат собствени животни.

Ищецът се позовава на нарушаване на правото на ЕС поради това, че законът има обратно действие в нарушение на чл. 14 ал. 3 от ЗНА и в нарушение на принципа на правната сигурност. Принципът на легитимните правни очаквания, наричан още принцип на оправданите правни очаквания е пряко свързан с принципа на правната сигурност, при който лицата, които действат добросъвестно и въз основа на закона, не трябва да бъдат разочаровани в резултат на последващи промени на този закон. Общностното право не може да се прилага спрямо периоди, предшестващи неговото приемане, т.е. принципът е, че няма обратно действие. При липсата на изрична разпоредба, обосноваваща и оправдаваща обратна сила, принципът е, че правната норма няма обратна сила. Действително с приетата разпоредба на § 15 ал. 3 от ПЗР към ЗИД на ЗСПЗЗ е определен срок от няколко месеца от 14.08.2015 г. до 01.02.2016г. за ищеца, в качеството му на наемател по заварен, сключен преди посочена в закона дата договор за наем да приведе договора си в съответствие с изискванията на чл. 37 и ал. 1 и ал. 4 от ЗСПЗЗ, които изисквания налагат същия да започне да отглежда определен в разпоредбите брой животни за да не бъде прекратен договорът ѝ за наем. С въведените нови законови изисквания към страните по сключен вече договор са уредени занапред отношенията между тях без да се държи сметка дали

страните добросъвестно са изпълнявали договора си към момента. След като обаче изменението на закона има действие занапред и на страните по завареното правоотношение е даден срок да приведат същото в съответствие със закона, не е налице нарушение на принципа на легитимните правни очаквания, респ. нарушаване на принципа на правната сигурност.

При съобразяване на гореизложеното съдът намира, че по делото не се доказва нарушение на правото на ЕС, поради което не е налице първата от предвидените в закона предпоставки за да бъде ангажирана отговорността на ответника Народно събрание на РБ, в качеството на законодателен орган, поради което не следва да бъдат подробно обсъждано наличието на останалите кумулативно изискуеми предпоставки. Може за пълнота на изложението да се посочи само, че по делото липсват доказателства за наличието на реално претърпени вреди от ищцата, изразяващи се в пропуснати ползи, които да се намират в причинна връзка с приетата от ответника разпоредба на § 15 ал. 3 от ПЗР към ЗИД на ЗСПЗЗ. От представените писмени доказателства отнасящи се до получени от ищеца парични плащания не се установи получено плащане за посочения от ищец период, а именно 2015г. Същия се позовава на представено по делото извлечение от банкова сметка, но видно от него, то касае извлечение с движение по сметката за периода от 12.11.2021г. до 07.10.2022г. Самата сметка е открита на да 12.11.2021г. Видни са получени два превода от 13283,54 лв. и 4427,85 лв., които като обща сума са в твърдения в исковата молба размер от 17711,39 лв. и са получени от ДФ ***. Не се установи, обаче те да представляват плащане именно за подпомагане по мерки, за които основание представлява ползването на площите, предмет на процесните и прекратени договори за наем през процесния период. За другата, твърдяна от ищеца като получена сума от 71053,32 лв. за 2015 г. като супсидия по мярка СЕПП не са ангажирани никакви доказателства по делото. Установява се от Писмо № 02-1100/318/12.07.2023г. на Държавен фонд *** /л.108 от делото/, че при направена административна проверка в Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) е установено, че „***“ ЕООД с *** Л.С. е кандидат по схемите и мерките за директни плащания за кампания 2014 и за кампания 2015. Подаденото от кандидата заявление за кампания 2016 с УИН 15/070716/88135 е „Сгрешено заявление (невалидно)“ по смисъла на т. в) и т. г) на чл. 7 от Наредба № 5 от 27.02.2009 г. за условията и реда за подаване на

заявления по схеми и мерки за директни плащания. Кандидатът няма правно основание за ползване на всички заявени парцели. Тези непълноти не са отстранени в регламентирания в чл. 4, ал. 1 и чл. 12, ал. 1 и ал. 2 от цитираната Наредба срок и заявлението автоматично попада в регистър „Невалидни заявления“. Подаденото от „***“ ЕООД заявление не отговаря на условията на чл. 3 и чл. 7 от Наредба № 5 от 27.02.2009 г. за администриране, изчисляване и оторизация на средства за подпомагане от европейски и национален бюджети. Министърът на ***-то и храните определя размера на плащането за един отговарящ на условията за подпомагане хектар по Схемата за единно плащане на площ за Кампания 2015, Кампания 2016, Кампания 2017, Кампания 2018, Кампания 2019 и Кампания 2020.

Следва да бъде посочено, че по отношение на целия процесен период е налице несигурност дори при съществуване на процесните договори за наем с Община Долни *** дали ищеца би да получавал субсидии за площите, предмет на прекратените договори за наем. За всяка година на база на заявените за подпомагане площи и при добросъвестно изпълнение на задълженията си да поддържа площите в добро екологично и земеделско състояние, подлежащо на контрол земеделският производител получава субсидия в одобрен от Министъра на ***-то и храните размер, който е различен за всяка стопанска година. Следователно по отношение на претендираната от ищеца сума за пропуснати ползи не съществува сигурност относно това, че ще бъде получена от ищеца като кредитор, а същата се явява предполагаема, тъй като към момента не би могла да бъде установено дори и по размер. Помощите по мерките и схемите за директни плащания на земеделските стопани се изчисляват и определят по различни критерии и са различни за всяка стопанска година, като размерът на субсидията се определя от множество фактори, вкл. и от заявената площ. За всяка стопанска година и за всяка кампания се определят различни суми за единица площ, като наличието на договор за ползване земеделски площи не е единствената предпоставка за предоставяне на помощи, а съответният ползвател следва да установи, че ги поддържа в добро земеделско и екологично състояние. В ТР №3/12.12.2012г.на ОСГТК на ВКС по тълк.д.№3/2012г.е прието, че при предявен иск по чл. 82 ЗЗД за обезщетяване на вреди под формата на пропуснати ползи трябва да съществува сигурност за увеличаване на имуществото на кредитора, която сигурност не се предполага. В същото ТР е

възприето становището, че пропуснатата полза не се предполага, а следва да бъде доказана в процеса. В настоящия от ищеца не са ангажирани доказателства, обуславящи извода, че е претърпял имуществени вреди в посочените в исковата молба размери, изразяващи се в пропуснати ползи, че би получила тези суми като субсидия от ДФ“****“.

С оглед изложените съображения, предявените обективно кумулативно съединени искове се явяват неоснователни и недоказани и следва да бъдат отхвърлени в предявените си размери.

При този изход на процеса и на основание чл.78 ал.8 ГПК ищцата следва да заплати на ответника Народно събрание на РБ деловодни разноски в размер на 200лв.за юрисконсултско възнаграждение.

По изложените съображения съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от *** ЕООД, ЕИК***, със седалище и адрес на управление: ***, представлявано от Л.С.-*** против ***, БУЛСТАТ ***, със седалище и адрес на управление: *** иск с правно основание чл. 4 § 3 ал. 2 от Договора за Европейския съюз, вр.чл.2В ЗОДОВ за сумата от 2400 лв. /частичен иск от общо 256753,19 лева./, представляваща обезщетение за имуществени вреди, изразяващи се в пропуснати ползи за период от пет стопански години от 2015 до 2020 г. от лишаването му от право да участва в кампаниите по Схема за единно плащане на площ (СЕПП) за декларирана площ в размер на 256,63ха. в стопанските години от 2015/2016 г. до 2019/2020 г. вкл. в резултат на приемането на разпоредбата на § 15 от ПЗР към ЗИД на ЗСПЗЗ /обн. ДВ бр. 61/2015 г./ от законодателния орган на Държавата, с която според ищцата се нарушава правото на ЕС, КАТО НЕОСНОВАТЕЛЕН.

ОТХВЪРЛЯ предявения от *** ЕООД, ЕИК***, със седалище и адрес на управление: ***, представлявано от Л.С.-*** против ***, БУЛСТАТ ***, със седалище и адрес на управление: *** иск с правно основание чл. 4 § 3 ал. 2 от Договора за Европейския съюз, вр.чл.2В ЗОДОВ за сумата от 2400 лв./частичен иск от общо 88556,95 лева./, представляваща обезщетение за имуществени вреди, изразяващи се в пропуснати ползи за период от пет стопански години от 2015 до 2020 г. от лишаването му от право да участва в

компаниите по „Възстановяване и поддържане на постоянно затревени площи с висока природна стойност /ВПС/ от мярка 10 „Агроекология и климат“ в стопанските години от 2015/2016 г. до 2019/2020 г. вкл. в резултат на приемането на разпоредбата на § 15 от ПЗР към ЗИД на ЗСПЗЗ /обн. ДВ бр. 61/2015 г./ от законодателния орган на Държавата, с която според ищцата се нарушава правото на ЕС, КАТО НЕОСНОВАТЕЛЕН.

ОСЪЖДА на основание чл. 10 ал. 2 от ЗОДОВ *** ЕООД, ЕИК***, със седалище и адрес на управление: ***, представлявано от Л.С.-*** ДА ПЛАТИ на ***, БУЛСТАТ ***, със седалище и адрес на управление: *** разноси за юрисконсултско възнаграждение по делото в размер на 200 лв.

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Плевенския окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Плевен: _____